III

(Pripravljalni akti)

EVROPSKA CENTRALNA BANKA

MNENJE EVROPSKE CENTRALNE BANKE

z dne 2. decembra 2022

o predlogu uredbe Sveta o vzpostavitvi popravnega mehanizma za trg, ki bo državljane in gospodarstvo zaščitil pred previsokimi cenami

(CON/2022/44)

(2023/C 41/03)

Uvod in pravna podlaga

Evropska centralna banka (ECB) je 25. novembra 2022 prejela zahtevo Sveta Evropske unije za mnenje o predlogu uredbe Sveta o vzpostavitvi popravnega mehanizma za trg, ki bo državljane in gospodarstvo zaščitil pred previsokimi cenami ([1]) (v nadaljnjem besedilu: predlagana uredba).

Pristojnost ECB, da poda mnenje, izhaja iz členov 127(4) in 282(5) Pogodbe o delovanju Evropske unije, saj predlagana uredba vsebuje določbe, ki vplivajo na ECB in na prispevek Evropskega sistema centralnih bank k nemotenemu vodenju politik pristojnih organov glede stabilnosti finančnega sistema, kakor je navedeno v členu 127(5) Pogodbe in členu 3.3 Statuta Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke (v nadaljnjem besedilu: Statut ESCB). V skladu s prvim stavkom člena 17.5 Poslovnika Evropske centralne banke je to mnenje sprejel Svet ECB.

Splošne pripombe

ECB se je seznanila s predlagano uredbo in njenim ciljem, da se vzpostavi začasni popravni mehanizem za trg, ter priznava resnost izzivov, ki jih za državljane EU in gospodarstvo Unije predstavljajo previsoke cene energije.

Predlagana uredba vzpostavlja popravni mehanizem za trg za transakcije z zemeljskim plinom na trgu izvedenih finančnih instrumentov TTF z najkrajšo dospelostjo, ki se sproži, če sta izpolnjena dva pogoja (v nadaljnjem besedilu: dogodek za popravek trga). Predlagana uredba določa, da je za spremljanje, ali so ti pogoji izpolnjeni, pristojna Agencija Evropske unije za sodelovanje energetskih regulatorjev (ACER), in če ta ugotovi, da se je zgodil dogodek za popravek trga, v *Uradnem listu Evropske unije* nemudoma objavi obvestilo (v nadaljnjem besedilu: obvestilo o dogodku za popravek trga) ter o tem dogodku obvesti Evropsko komisijo, Evropski organ za vrednostne papirje in trge (ESMA) in ECB. Predlagana uredba prav tako določa, da lahko Komisija kadar koli začasno prekine izvajanje popravnega mehanizma za trg, če se pojavijo nenamerne motnje na trgu ali očitna tveganja takih motenj, ki negativno vplivajo na zanesljivost oskrbe, tokove znotraj EU ali finančno stabilnost (v nadaljnjem besedilu: sklep o začasni prekinitvi).

ECB priznava, da mehanizmi, usmerjeni v uravnavanje izredno visokih cen in nestanovitnosti na veleprodajnih trgih plina, načeloma lahko zmanjšajo številna tveganja za finančno stabilnost, vključno s tveganji, ki so se pokazala v obdobjih povišanih in nestanovitnih cen plina v letu 2022. Vendar pa ECB meni, da lahko trenutna zasnova predlaganega popravnega mehanizma za trg v nekaterih okoliščinah ogrozi finančno stabilnost v euroobmočju. Trenutna zasnova mehanizma lahko poveča nestanovitnost in z njo povezane pozive h kritju, predstavlja izziv z vidika sposobnosti

([1]) COM (2022) 668 final.

centralnih nasprotnih strank za obvladovanje finančnih tveganj in lahko prav tako spodbudi prehod z mest trgovanja na prosti trg (OTC) brez centralnega kliringa. Svet bi moral pri obravnavi predlagane uredbe upoštevati te pomisleke, ki so pomembni z vidika stabilnosti finančnega sistema.

Posebne pripombe

1. *Vloga ECB*

1.1 Predlagana uredba predvideva več primerov, v katerih ECB mora imeti ali lahko ima določeno vlogo pri dajanju mnenj, pripravi poročil, spremljanju in zagotavljanju pomoči Komisiji pri izvajanju njenih nalog po predlagani uredbi.

Prvič, kar zadeva sprožitev popravnega mehanizma za trg, mora Komisija, če na podlagi rezultatov spremljanja agencije ACER obstajajo konkretni znaki, da bi se lahko kmalu zgodil dogodek za popravek trga, za to, da bi lahko hitro ustavila sprožitev popravnega mehanizma za trg, ECB, ESMA ter po potrebi Evropsko mrežo operaterjev prenosnih sistemov za plin (ENTSO-G) in koordinacijsko skupino za plin, ustanovljeno v skladu z Uredbo (EU) 2017/1938 Evropskega parlamenta in Sveta ([2]), zaprositi za mnenje o vplivu morebitnega dogodka za popravek trga na zanesljivost oskrbe, pretoke znotraj EU in finančno stabilnost ([3]).

Drugič, v primeru dogodka za popravek trga mora Komisija brez nepotrebnega odlašanja zaprositi ECB za poročilo o tveganju nenamernih motenj za stabilnost in pravilno delovanje trgov izvedenih finančnih instrumentov na energijo ([4]).

Tretjič, kar zadeva začasno prekinitev izvajanja popravnega mehanizma za trg, predlog zahteva, da ESMA, ECB, ACER, koordinacijska skupina za plin in ENTSO-G stalno spremljajo učinke omejitve trgovanja na trge in zanesljivost oskrbe ([5]).

Četrtič, Komisija mora pri odločanju, ali naj sprejme sklep o začasni prekinitvi, upoštevati, ali nadaljnje izvajanje popravnega mehanizma za trg vpliva na stabilnost in pravilno delovanje trgov izvedenih finančnih instrumentov za energijo, med drugim na podlagi poročila ESMA o učinku sprožitve popravnega mehanizma za trg in mnenja ECB, za katerega v ta namen zaprosi Komisija. Mnenje ECB se mora izdati najpozneje 48 ur po zaprosilu Komisije ali v nujnih primerih v istem dnevu ([6]).

Petič, ACER, ECB, ESMA, koordinacijska skupina za plin in ENTSO-G morajo Komisiji pomagati pri nalogah, ki jih določa predlagana uredba ([7]).

Nazadnje, Komisija bi se morala posvetovati z ECB, preden predloži Svetu predlog za pregled pogojev za sprožitev mehanizma ([8]).

1.2 ECB želi izpostaviti, da mora ESCB v skladu s členom 127(5) PDEU in členom 3.3 Statuta ESCB prispevati k nemotenemu vodenju politik pristojnih organov glede bonitetnega nadzora kreditnih institucij in stabilnosti finančnega sistema. Poleg tega lahko ECB v skladu s členom 25.1 Statuta ESCB svetuje o področju uporabe in izvajanju zakonodaje Unije, ki se nanaša na bonitetni nadzor kreditnih institucij ter na stabilnost finančnega sistema, Svetu, Komisiji in pristojnim organom držav članic, ti pa jo prav tako lahko zaprosijo za mnenje. V tem okviru in v skladu z načelom lojalnega sodelovanja med institucijami na podlagi člena 13(2) PEU je ECB pripravljena, da v mejah pristojnosti, ki so ji dodeljene s Pogodbama, pomaga Komisiji pri izvajanju njenih nalog, ki jih določa

([2]) Uredba (EU) 2017/1938 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2017 o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom in o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 994/2010 (UL L 280, 28.10.2017, str. 1).
([3]) Člen 3(3) predlagane uredbe.
([4]) Člen 3(8) predlagane uredbe.
([5]) Člen 5(1) predlagane uredbe.
([6]) Člen 5(2)(d) in člen 5(4) predlagane uredbe.
([7]) Člen 5(4) predlagane uredbe.
([8]) Člen 5(6) predlagane uredbe.

predlagana uredba. ECB se prav tako zaveda pomembnosti in zahtevnosti vsebine predlagane uredbe in možnih učinkov na finančne trge.

1.3 Vendar ECB meni, da je treba sklicevanje na vlogo ECB pri dajanju mnenj, pripravi poročil, spremljanju in zagotavljanju pomoči Komisiji pri izvajanju njenih nalog po predlagani uredbi dodatno pojasniti, da bo natančneje izražalo naloge in neodvisnost ECB po Pogodbah ter jasno razporeditev tehničnega strokovnega znanja in odgovornosti v skladu s pravom Unije ([9]). *Prvič*, takšna pojasnila so potrebna, da se zagotovi, da predlagana uredba, katere pravna podlaga je člen 122(1) PDEU, na ECB ne prenaša novih nalog. Prenos novih nalog in odgovornosti na ECB je dopusten samo v konkretnih in omejenih primerih, ki so našteti v Pogodbah, na primer v skladu s členom 127(6) PDEU, in ob upoštevanju omejitev, ki so navedene v teh določbah ([10]). *Drugič*, takšna pojasnila so potrebna, da se upoštevajo vloge, ki jih imajo drugi organi in institucije v skladu s pravom Unije in so morda za vsebino predlagane uredbe relevantnejše. Na primer, ESMA je odgovorna med drugim za prispevanje k integriteti, preglednosti, učinkovitosti in pravilnemu delovanju finančnih trgov ([11]). *Tretjič*, pojasnila glede vloge ECB po predlagani uredbi bi preprečila preveč formalistično vključitev ECB in olajšala učinkovito sodelovanje v tesnih časovnih okvirih. *Nazadnje*, takšna pojasnila bi privedla do večje skladnosti z nalogo, ki je dodeljena ESCB v skladu s členom 127(5) PDEU in členom 3.3 Statuta ESCB, da prispeva k nemotenemu vodenju politik pristojnih organov glede stabilnosti finančnega sistema.

Kadar ECB priporoča, da se predlagana uredba spremeni, so konkretni predlogi sprememb besedila s pripadajočimi pojasnili navedeni v ločenem tehničnem delovnem dokumentu. Tehnični delovni dokument je dostopen v angleščini na spletišču EUR-Lex.

V Frankfurtu na Majni, 2. decembra 2022

Predsednica ECB
Christine LAGARDE

([9]) Glej odstavek 1 Mnenja Evropske centralne banke CON/2018/20 z dne 11. aprila 2018 o predlogu uredbe o ustanovitvi Evropskega denarnega sklada (UL C 220, 25.6.2018, str. 2). Vsa mnenja ECB so dostopna na spletišču EUR-Lex.

([10]) Glej odstavek 3.1 Mnenja Evropske centralne banke CON/2016/11 z dne 11. marca 2016 o (a) predlogu uredbe o določitvi skupnih pravil za listinjenje in vzpostavitvi evropskega okvira za enostavno, pregledno in standardizirano listinjenje ter (b) predlogu uredbe o spremembi Uredbe (EU) št. 575/2013 o bonitetnih zahtevah za kreditne institucije in investicijska podjetja (UL C 219, 17.6.2016, str. 2); glej splošne pripombe v Mnenju Evropske centralne banke CON/2017/39 z dne 4. oktobra 2017 o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (EU) št. 1095/2010 o ustanovitvi evropskega nadzornega organa (Evropski organ za vrednostne papirje in trge) in o spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 v zvezi s postopki in organi, ki sodelujejo pri izdaji dovoljenja CNS, in zahtevami za priznanje CNS iz tretjih držav (UL C 385, 15.11.2017, str. 3); glej odstavek 2 Mnenja Evropske centralne banke CON/2020/22 z dne 23. septembra 2020 o predlogih uredb o spremembi okvira Unije za listinjenje v odziv na pandemijo COVID-19 (UL C 377, 9.11.2020, str. 1) ter Priporočilo Evropske centralne banke ECB/2017/18 za sklep Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi člena 22 Statuta Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke (UL C 212, 1.7.2017, str. 14).

([11]) Glej člen 1(5)(b) Uredbe (EU) št. 1095/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o ustanovitvi Evropskega nadzornega organa (Evropski organ za vrednostne papirje in trge) in o spremembi Sklepa št. 716/2009/ES ter razveljavitvi Sklepa Komisije 2009/77/ES (UL L 331, 15.12.2010, str. 84).